

Szacowanie potrzeb wodnych

Grusza

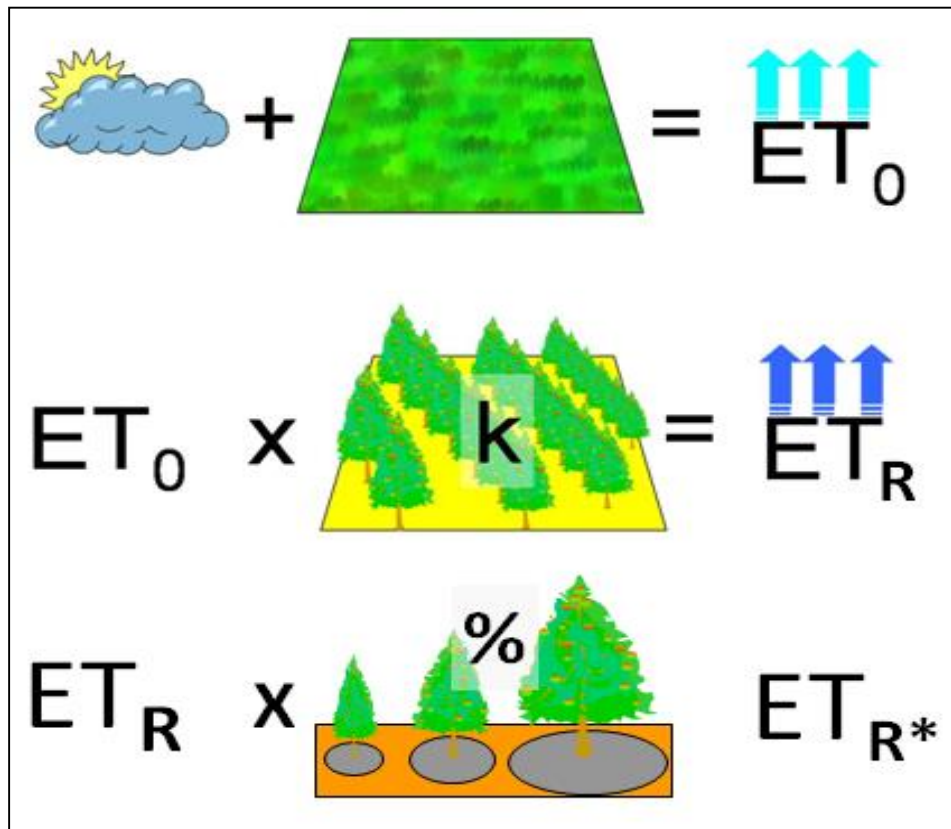
Potrzeby wodne roślin zależne są od przebiegu warunków pogody, specyficznych cech gatunkowych oraz wielkości roślin. Przebieg pogody wpływa na wysokość parowania z powierzchni gleby (ewaporacja) oraz roślin (transpiracja). Suma parowania nazywana jest ewapotranspiracją. Rzeczywistą wartość ewapotranspiracji określonego gatunku roślin szacuje się poprzez wyznaczenie tzw. ewapotranspiracji wskaźnikowej (ET_0), która określa zdolność atmosfery do wywołania parowania wody z powierzchni pokrytej roślinami przy optymalnej wilgotności gleby. Ewapotranspiracja określonego gatunku roślin (ET_R) określana jest za pomocą tzw. współczynników roślinnych (k). Wartość współczynnika jest charakterystyczna dla gatunku i zmienia się w poszczególnych fazach rozwojowych roślin. Wysokość potrzeb wodnych zależna jest także od wielkości roślin, co uwzględnia współczynnik poprawkowy ($wp\%$).

Wyznaczanie potrzeb wodnych należy podzielić na 3 etapy:

I – Szacowanie ewapotranspiracji wskaźnikowej ET_0

II – Szacowanie ewapotranspiracji określonego gatunku roślin ET_R

III – Szacowanie ewapotranspiracji określonego nasadzenia ET_{R^*}

Ad I. Szacowanie ewapotranspiracji wskaźnikowej E_{To}

$$E_{To} = \alpha T$$

α – współczynnik wyznaczony empirycznie

T – średnia temperatura dnia $T = \frac{T_{min} + T_{max}}{2}$

T_{min} – temperatura minimalna, T_{max} – temperatura maksymalna

Tabela 1. Wartości współczynnika α w poszczególnych miesiącach okresu wegetacji

IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
0,28	0,21	0,19	0,18	0,17	0,16	0,15

Ad II. Szacowanie ewapotranspiracji $E_{T_{R-gruszy}}$

$$E_{T_{R-gruszy}} = k * E_{To}$$

Tabela: Wartości współczynnika k dla gruszy.

IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
0,45	0,75	1,05	1,15	1,15	1,1	0,85

Ad III. Szacowanie $E_{T_{R-gruszy}}$ z uwzględnieniem wielkości drzew - $E_{T_{R-gruszy}^*}$

$$E_{T_{R-gruszy}^*} = wp\% E_{T_{R-gruszy}}$$

$wp\%$ - współczynnik uwzględniający wielkość drzew
wartość współczynnika odczytujemy z wykresu

Przykład wyznaczania $wp\%$:

Rozstawa drzew - 3,5 m x 1,2 m

Wymiary pionowego rzutu korony drzew - 1,2 m x 1 m

Powierzchnia rzutu korony - 1,2 m x 1 m = 1,2 m²

Powierzchnia sadu przypadająca na jedno drzewo

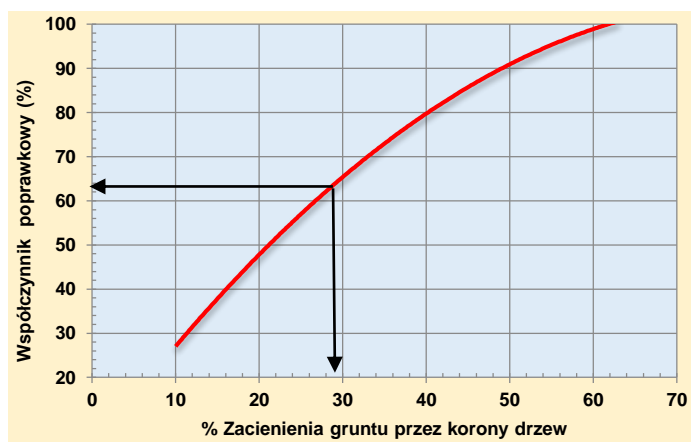
3,5 m x 1,2 m = 4,2 m²

% zacienienia gruntu przez korony drzew

$(1,2 \text{ m}^2 / 4,2 \text{ m}^2) * 100\% = 28,6\%$

Wartość współcz. odczytujemy z wykresu (63%).

Ewapotranspiracja tego nasadzenia = 63% $E_{T_{R-gruszy}}$

Przykład obliczania $E_{T_{R-gruszy}^*}$

Dane:

Data 15 VII

Sad – Grusze, rozstawa drzew - 3,5 m x 1,2 m, powierzchnia rzutu korony - 1,2 m x 1 m = 1,2 m²

Temperatura: $T_{min} = 15$, $T_{max} = 29$, $T_{\text{średnia}} = (15+29)/2 = 22$

$E_{To} = 0,18 * 22 = 3,96 \text{ mm}$

$E_{T_{R-gruszy}} = 1,15 * 3,96 \text{ mm} = 4,55 \text{ mm}$

Ewapotranspiracja sadu po uwzględnieniu wielkości drzew

$E_{T_{R-gruszy}^*} = 63\% 4,55 \text{ mm} = 0,63 * 4,55 \text{ mm} = 2,87 \text{ mm}$